

Lípa srdčitá - malolistá

(*Tilia cordata* Miller)

Znaky:

Většinou velmi statný opadavý listnatý strom, vysoký až 30 m, s vysoko klenutou korunou, často však poněkud nepravidelně utvářenou. **Borka** mladých exemplářů je nápadně hladká a šedá, u starších hnědošedá a členěná. **Větve** příkře vzpřímené, u starých stromů ohnuté dolů a skloněné. **Listy** střídavé, v obryse skoro okrouhlé s velmi krátkou, štíhlou, zřetelně znatelnou špičkou, jsou na bázi srdčitě vykrojené a někdy zkosené. Listy jsou poněkud širší než dlouhé, na okrajích pravidelně pilovité, na líci leskle modrozelené, okraje listů jsou nahoru zahnuté. V úžlabí žilek na rubu listů najdeme chomáčky rezavě hnědých chlupů. **Květy** vyrůstají ve vrcholičnatých vonných květenstvích dlouze stopkatých, které přirůstají stopkou ke zvětšeným blanitým listenům, sloužícím později k letu plodu. Kvete v červnu až červenci, opylení zprostředkovává hmyz, hlavně včely. **Plod** je kulovitý oříšek, asi 6 mm velký.

Rozšíření a využití:

Tilia zahrnuje přibližně 35 druhů, které jsou domovem v mírném pásmu severní polokoule. V ČR dosti hojně od nížin po pahorkatiny (max. asi 900 m n.m.), v posledních asi 300 letech však poněkud na ústupu vlivem zavádění smrkových monokultur. Celkově roste v téměř celé Evropě vyjma jejích nejsevernějších a nejjižnějších částí (přibližně v pásu mezi 40° a 63° severní šířky), na východě po Irtyš, izolovaně pak na Korsice, Krymu a Kavkaze. Dřevo měkké a lehké, využívané k výrobě beden, tužek, překližky, rýsovacích prken, pro práce rezbářské. V minulosti využívána pro výrobu bot, rohoží a nádobí. Droga květů působí potopudně, močopudně, žlučopudně a protikřečově. Užívá se zejména při nachlazení, horečkách, při nemocích v oblasti trávicího a močového ústrojí nebo při špatné funkci žlučníku. Podává se obvykle ve formě čaje, častěji se však míchá do směsí.

